

drugima nemškega Schulvereina v sosedstvu in pouk se od tedaj vrši na tuk. šoli v slovenskem jeziku, medtem ko imajo vse sosednje šole, razen semiške, v istini manjšinske oddelke.

— Učiteljski sestanek s ciklusom predavanj v Zagrebu. Učiteljsko društvo »Jedinstvo« za mesto Zagreb ter zagrebški samoborski in dugoselski srez priredi v soboto 8. aprila drugi ciklus izobraževalnih predavanj za učitelstvo svojega področja v Zagrebu v dvorani kaptolske osnovne šole. Na dnevnem redu so nastopna predavanja: od 10.—11. ure »Življenje in poezija Gjura Jakšića«, predava J. Milojević; od 11.—12. »Sodobna pedagoška šolska in stanovska vprašanja in potrebe« vprašanja in predlogi članstva; od 15. do 16. ure »Šolska reforma na Poljskem« predava dr. F. Ilesić, univerzitetni profesor. Od 16. do 17. ure »Čustveno življenje (psihologija in vzgoja)« predava dr. Z. Pregrad, prof. učiteljskega. Na sestanku se bo sklepalo tudi o prireditvi ekskurzije in počitniške kolonije na morju. Vsi udeleženci so ta dan prosti v smislu odloka prosvetnega ministra O. N. br. 80363 — 1932.

— Turneja zagrebskega učiteljskega pevskega zbora. Zagrebški učiteljski pevski zbor »Ivan Filipović« namerava v drugi polovici maja prirediti pevsko turnejo po teh krajih: Slavonski Brod, Beograd, Jagodina, Niš, Vranje, Skoplje, Veles, Priština, Kosovska Mitrovica, Kraljevo, Zica, Kruševac, Kragujevac, Topola, kjer obiščejo grob kralja Petra Velikega osvoboditelja, od tu se vrnejo preko Arandelovca domov. Zbor si je nadel nalogo, da v takih turnejah prepotuje Jugoslavijo. Poleg tega bi rad odšel tudi izven mej naše države, da bi s tem izvajali poleg prosvetne propagande tudi svoj poučni program. Zbor je pod pokroviteljstvom Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Dirigent zbora je Boris Pandopulo, znani mladi glasbenik. Na to turnejo pojde moški zbor 50. pevcev. Zbor pripravlja turnejo in je naletel s svojimi pripravi povsod na najboljši odziv.

— Dve učiteljici v kraju 2 km oddaljenem od železniške postaje, v bližini večjega mesta, želita zamenjati službeno mesto, pripravno za zakonski par. Naslov na uredništvo pod »Zamenjava«.

— Uprava »Oračev« sporoča vsem svojim naročnikom, da bo 4., 5. in 6. številka izšla za Veliko noč. Obenem prosi cenjene naročnike, naj čimprej pošljejo zaostalo naročnino.

## Osebnostne zadeve

—i Napredovalci(e) so učitelj(ce) v VII. skupino Završnik Rudolf iz Ljubljane; Ljubej Franjo iz Ljutomere; Lunaček Slavo iz St. Ruperta; Sušnik Emilija iz Ptuj; Ljubič Matko iz Podzemlja; Zupančič Jože iz Litije; Vajt Franjo iz Vel. Dolencev; Vrišar Ivana iz Most; Vovčina Marija iz Iga vasi; Vidic Albin iz St. Andraža; Vaupetič Angela iz Ljubljane; Vidmar Drago iz Sv. Jederti; Vrišar Evalija iz Škofje Loke; Pavlin Marija iz Maribora; Potokar Ivana iz Most; Podlogar Rudolf iz Konjic; Poropat Marica iz Kamnika; Metlika Anton iz Slov. Bistrice. V višjo skupino so napredovali tudi: Mislje Josip iz Stare ceste; Mervar Franc iz Žužemberga; Perko Marija iz Mokronoga; Traven Albina iz Ljubljane; Zitko Marija iz Moravč; Bačić Josipina iz Ljubljane; Berden Franc iz Zg. Šiške; Rupnik Ivana iz Kranjske gore; Resman Mihaela iz Trate; Čuk Klara iz Zagorja; Špan Franc iz Drašičev; Zavodnik-Dežela iz Dol. Logatca; Deržaj Viljem iz Ljubljane; Dominkuš Maks iz Ljutomere. Debeljak Albert iz Škofje Loke; Kante Slava iz Ljubljane; Kolarič Antonija in Kozak Ljudmila iz Ljubljane; Kožar Franc iz Veržaja; Josip Kristan, Kovačič Marija in Edvard od Sv. Marjete; Kvac Marija iz Vojnika; Kneisel Vida iz Zagorja; Kramolec Marija iz St. Vida; Kristan Zmagoslav iz Slovenske Bistrice; Kovič Ivan iz Poljčan; Sanein Franc od Sv. Barbare; Stopar Slavko iz Ljutomere; Stopar Marija iz Tržiča; Herbst Pavel iz Mokronoga; Golobič Pavla z Jesenic; Hlebs Ivan iz Sv. Križa.

## Učiteljski pravnik

—§ Napredovanja. V prošnji za napredovanje v polož. skupini mora biti navedena številka in datum odloka — ukaza, s katerim je bil prosilec postavljen v skupino, v kateri je bil na dan 31. marca 1931. in na podlagi katere je bil preveden 1. aprila 1931. po novem urad. zakonu. Dogajajo se namreč primeri, da prosilci ne vedo, da morajo v prošnji navesti, sem bila postavljena... z ON br. 11022 z dne 28. II. 1924 v 4. skupino... in bila prevedena po ur. z. iz l. 1931. v VII. skupino... prosim za VI. skupino. — »Postavljen biti«, se pravi, navesti ono skupino, ki jo je kdo imel na dan 31. marca 1931. — Navedba štev. in datuma dekreta v prošnji se mora ujemati z ono, ki jo res nosi dekret in z ono, ki je navedena v prevednici. — Prosim, označite prošnje z A in B in primerno prilogo.

—§ Odgovor: M. V. v S. Ženi pripada stanarina.

—§ Odgovor tov. J. Č. v Z. Rodbinska doklada za sina ne pripada.

—§ Prošnja za upokožitev. V 24. št. »Uč. tovariša« z dne 2. februarja t. l. smo pojasnili, kako se rešujejo prošnje onih s polno službeno dobo in tudi, kaj je priložiti prošnji za upokožitev. Ker se je pojavilo v zadnjem času veliko povpraševanje, kaj je treba vse priložiti prošnji za upokožitev (V. skupinariji), ponovimo še enkrat. Prošnji je priložiti: 1. overovljen prepis ukaza V. skupine, 2. reše-

nje o razvrstitvi iz l. 1924., 3. dekret o 15% povišku, 4. prepis prevodnice, 5. izjavo, kje bo bival kot upokojenec in 6. izvod iz Uslužb. lista ter 7. listino, ki eventualno zvišuje prejemke po prejšnjem zakonu (n. pr. 10%).

## Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz prejemkov za februar in marec. Darila: Za »Dimnikov kamen«: učiteljsko I. dekl. osn. šole v Mariboru 65 Din, III. dekl. osn. šole v Mariboru 95 Din, IV. dekl. osn. šole v Mariboru 60 Din; Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih, 50 Din; Malenšek Jože, učitelj v Mariboru, 50 Din; Oset Miloš, trg. v Mariboru, 100 Din; Majer Franjo, trg. v Mariboru, 100 Din; Roglič Ivan, trg. v Mariboru, 100 dinarjev. Vodenik Simon in Franja, Kranj, v spomin na pok. tov. Jos. Zemljiča v Mariboru 100 Din. Tomo Kurbus, šol. upravitelj v p. Rogaska Slatina, mesto venca na grob pok. tov. Miroslava Pučelika v Framu 100 Din. Zolnir Ivan, šolski uprav. v Ptuj, v spomin odličnega šolnika ter svojega najboljšega prijatelja in iskrenega svoječasnega ožjega tovariša Miroslava Pučelika v Framu 200 Din. — Prav priručna zahvala vsem darovalcem! — Na deležih in pristopnini je bilo do konca marca vplačanih 10.825 Din. — Gospodarska podjetja: zemljevidi 10.431 Din; slike 1310 dinarjev; grb 102 Din; oder 27 Din.

## Mladinska matica

—mm Velikonočna številka »Našega roda« izide zaradi velikonočnih praznikov že 8. t. m. Dne 10. aprila se izvrši ekspedicija tako, da dobijo to številko vsi še pred prazniki.

Vsebine:

VI. Klemenčič: Prišel bo vuzem. (Pesem.)  
Fr. Gorše: Velika noč. (Risba.)  
O. Hudales: Med vulkani in atoli.  
Stano Kosovel: Kadar prihaja pomlad. — (Pesem.)

Ivan Primožič: Gregorja Galjota prežalostna smrt.

Angelo Cerkenik: Matičkova sraka.  
Cvetko Kristan: Romarjevi nasveti.  
Vida Taufer: Velika noč. (Pesem.)  
Marija Kmetova: Bureži — brbrači.  
Tone Seliškar: Slikarja Vidmarja.  
Edo Kardelj: Trgovina in trgovci.  
B. Kacova: Pozvačini.  
A. Černejeva: Pismo iz mračne doline. — (Pesem.)

Cicibanov rod.  
Krista Suler: Sinček. (Pesem.)

K. Ahačič: Jaka Spaka. (Pesem.)  
Mladina piše. Uganke.  
Z ilustracijami oz. slikami so zastopani: Gorše, Jakac, Justin, Tine Kos, Gaspari, Ahačičeva in brata Vidmarja.

Se zadnje številke nekompletnih letnikov »Našega roda« razdamo po 20 par.

»O Tesli« je prinesel v zadnji številki ugodno oceno tudi dijaški list »Mentor«.

—mm Med knjigami rednih publikacij, ki izidejo letno, bo našim najmlajšim v posebno veselje Držajeva barvana slikanica »Za veselo in žalostne čase«. Besedilo za slikanico je priredila Anica Černejeva. V preprostih verzih je mnogo šegavosti in poezije in otroci bodo znali kmalu vse na pamet. Slikanica je razdeljena na 12 delov po mesecih in vsaka skupina obsega po 5 slik. Skupaj bo imela tedaj slikanica 60 slik.

—mm Marsikomu bo Čermeljova knjiga »N. Tesla in razvoj elektrotehnike« v marsičem pravo razodetje. Na Slovenskem se je najprej elektrika praktično uporabljala. To dejstvo je malokomu znano. Da smo Jugoslavlani toliko prispevali na polju elektrotehnike kot noben drugi narod, je tudi malokomu znano. Da ni Marconi izumitelj brezžičnega telegrafa, ampak Tesla tudi malokdo ve, vsaj oni, ki se ne pečajo izrecno z elektrotehniko. Tesla je pravi ustvaritelj radio-tehnike. Sežite po knjigi, ki vam razodene vso veličino Teslovih izumov. Dajte to knjigo mladini, da dvigne v njej narodno samozavest.

Knjiga »N. Tesla in razvoj elektrotehnike« se dobi pri Mladinski matici v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6/I. — Do konca tega meseca se prodaja knjiga po znižani ceni, kartonirana po 26, vezana po 32 Din.

—mm Do konca aprila se dobijo pri Mladinski matici s 25% popustom naslednje knjige:

Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kresnice IV., Kresnice V. (samo vez.). Skulj: Sadjarčki. Seliškar: Rudi. Pipan: Kako smo delali radio. Rehar: Začarani krogi. Erjavec: Pod grajskim jarmom. Grimm: Mizica, pogri se! Ribičič: Miškolin. Skulj: Vrtničarice. Bevk: Lukec išče očeta. (Samo vez.) Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke. Bevk: Lukec in njegov škorec. Hafner: Botra z Griča. (Samo vez.) Lovrenčič: Tiho življenje. »Naš rod« I. in II. letnik.

## Ekskurzijski odsek

— EO se pripravlja za izletniško sezono. Izbiro tur prepuščamo Vam: tovariši in tovarišice. Stavite predloge enodnevnih, zanimivih izletov. Navedite vse podrobnosti: za avtobusne z izhodiščem iz Ljubljane; točno razdaljo v kilometrih, glede prehrane, ceno itd. Navedite tudi, koliko prijavljenih interesentov že imate za predlagano turo.

Predloge dostavite na Ekskurzijski odsek JUU v roke tov. Jožeta Zupančiča, Litija.

## Šolski radio

—r XXV. teden. V torek, dne 11. aprila bo oddajala licejska osnovna šola v Ljubljani sledeči program:

1. M. Grošelj: Zajčki rjavosrajčki. Velikonočna basen; pripoveduje M. E.

## Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

NACRT MODERNE FRANCOSKE SOLE  
»Zakaj hočemo enotno šolo?«  
»V imenu vesti.«

Današnja francoska šola ima dve vzporedni vrsti šol, ki se med seboj razlikujeta le po tem, da vstopajo v prvo vrsto le otroci revnih slojev, dočim so otroci iz višjih slojev prosto odprta vrata. Tako se vzgajajo otroci francoskih aristokratov popolnoma ločeno. Prva vrsta šol nima nikake šolnine, dočim je treba plačati iz njih novo enotno šolo, v katero bodo imeli dostop revni in premožni učenci. V enotni šoli ne bodo več otroci razdeljeni na dve skupini po slučaju njihovega rojstva. Enotna šola zahteva, da se brezplačni pouk začne za vse otroke v isti starosti, da bodo vsi otroci enotno določeni po svoji nadarjenosti in sposobnosti za nadaljnji pouk in študij. To so temelji, na katerih stoji glavna reforma francoskega šolstva.

Pod imenom »École unique« je razumeti enotno organizacijo na vseh učnih stopnjah. V ta namen je francoska šolska liga izdelala reformni učni načrt, ki temelji na principih enotne šole.

Principi:

Glavno načelo reforme francoskih šol je enotna šola, to je enake pravice vseh do pouka. Enotna šola mora biti izvedena že na prvi učni stopnji: povsod enak učni načrt in enake pravice za vse otroke. Glavne določbe so naslednje:

Po prvi učni stopnji ima vsak otrok ne oziroma se na rod ali premoženjsko stanje, pač pa na njegove zmožnosti in nadarjenost pravico da vstopa v višjo učno stopnjo.

V šolah ali njenih oddelkih mora biti večji del šolskega pouka usmerjen splošni izobrazbi.

Mladina, ki v 13., 14. ali 15. letu zapusti šolo, mora imeti še vedno možnost nadaljevati svojo izobrazbo v enakovrni šoli. Pred uresnitvijo je pretehtati naslednje:

a) Brezplačen pouk na vseh stopnjah in gmohtna podpora onim rodbinam, ki ne morejo vzdrževati svojih otrok.

b) Racionalni izbor učencev, ki naj se začne že na drugi učni stopnji.

c) Mladini, ki se šele pozneje duševno razvije, naj se nudi možnost, da doseže višje razrede.

Učne stopnje:

Na temelju navedenih načel in oziroma se na starost in duševni razvoj učencev, je razdeljeno šolstvo na 4 stopnje.

Najnižja učna stopnja od 6. do 12. leta. Tu naj se predela učna tvarina, odgovarjajoča

## Stanovska organizacija JUU iz društev:

VABILA:

— JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo zborovalo v torek, dne 11. aprila 1933 ob 10. v Kozjem.

Poleg običajnega je na dnevnem redu predavanje sr. kmet. ref. »Kmetijska posvetovalna služba in gospodarski program za šmarski srez« in tov. Kukovič »Varčnost v gospodinjstvu«.

Pridite vsi in točno!

Odbor.

POROCILA:

JUU SRESKO DRUŠTVO LJUTOMER je zborovalo 11. februarja 1933. v osnovni šoli v Gor. Radgoni.

Navzočih je bilo 56 članov.

Po pozdravu članstva je podal predsednik tov. Mavrič svoje situacijsko poročilo. Očrtal je v njem delo in stremenje sekcije. Članstvo naj zaupa v udruženje; le v skupnosti bomo močni in se lahko nadejamo uspehov. Dotaknil se je še dveh dogodkov zadnjih dni, ki se nas tičejo osebno. Prvi je politična punkcija, glede katere upa, da ostane učiteljstvo to, kar je bilo — namreč jugoslovansko. Drugi je episkopatski napad na školstvo, s katerim smo vsekakor prizadeti tudi mi; saj se čuti občue vznemirjenje i zunaj i v šoli. — Poslovil se je še od članstva v imenu tov. Horvatiča Andreja, ki je premeščen kot sreski šolski nadzornik v Črnomelj, ter pozdravil tov. Turka iz Strigove.

Zivahno se je razpravljalo o mnogih društvenih in stanovskih zadevah. Članstvo se je izreklo proti pravnemu konzulentu, ker je organizacija sama poklicana v to, da pravno štiti članstvo, razen da se pri sekciji osnuje poseben fond. — V odbor za obravnavo zaščitnih slučajev so bili izvoljeni tov. Stopar, Klanjšček, Mislje. — Glavni odbor naj dela na to, da se razpišejo vsa mesta v državi, ki so prosta, in v času, da lahko vsakdo vloži prošnjo. — Članstvo naj pristopa k društvu Učiteljskega doma na Omišlju. — Nove knjižice za učence so nepravilne in uvedejo se naj stara šolska izpričevala.

Zanimivo je nato predaval tov. Stopar o novi metodi pouka čitanja in pisanja v elementarnem razredu. Predavatelj je orisal svo-

- Poljska narodna: Pomlad. Poje dekl.ški zbor.
- M. Grošelj: Pogovor cvetja, pomlad se budi. Prizor; izvajajo učenke.
- Po Fr. Gerbiču: Čebelar. Poje dekl.ški zbor.
- Narodna: Grabljice. — Poje dekl.ški zbor.
- M. Grošelj: Upor v šolski torbici. — Prizor; izvajajo učenke.

starosti in duševnemu nivoju učenca. Izpričevala naj bodo na tej stopnji povsod enotna. Po končanem pouku v prvi stopnji prestopi učenec lahko na drugo učno stopnjo. Ako pa nima veselja, lahko še nadalje ostane v do sedanjih šol in tu konča izobrazbo druge stopnje.

Druga stopnja. Pouk traja od 12. do 15. starostnega leta. Učni načrti so različni.

Z ozirom na učni cilj je pouk splošen ali specialen.

Študijska doba more biti zaključena že s 15. letom ali se pa še nadaljuje. Dijaki, ki na tej učni stopnji končajo svoj študij, lahko obiskujejo tečaj za splošno izobrazbo, ali pa vstopijo v strokovne tečaje.

Tretja stopnja. Pouk traja od 15. do 18. starostnega leta. Zopet opazimo splošen in specialen pouk: pouk klasičnih jezikov, poljskega gospodarstva itd.

Četrta stopnja po 18. letu ima značaj visoke izobrazbe. Pouk se vrši v univerzitetnih zavodih, strokovnih visokih šolah, itd.

Učni zavodi: S poenostavljenjem pouka se bo dosegla tudi reorganizacija učnih zavodov. Tu so tangirane le državne šole, dočim bodo zasebni zavodi z uveljavljenjem tega zakona popolnoma odpadli. Učni zavodi naj bodo urejeni tako, da bodo ustrezali učnim stopnjam. Vsaka učna stopnja bo torej imela svoj zavod oskrbljen z učili, ki odgovarjajo dotični učni stopnji. Prav posebno bodo organizirane učiteljske šole — ker le dober učitelj more dobro vzgojiti mladino.

V vnanji šolski organizaciji niso nastale na Francoskem vidne izpremembe, zato se je pa duh francoske šole jako razvil. Ta bo prijetno deloval na vse francosko narodno delovanje. Ta prirodni postopek je za Francijo bolj gotov, kakor nagle reforme, ker je združen s soglasjem narodne večine.

Najvažnejši že praktično izvedeni rezultati dosedanjih reform v duhu enotne šole so: Notranje ujedinjenje v duhu in v učnih načrtih.

Izbora najposobnejših učencev z blagodejnim štipendijskim sistemom.

Ujedinjenje osnov primerne šolstva z osnovami sekundarnih razredov, licejev, itd. Možnost poenostavljenja in ureditve nekaterih šolskih zavodov.

Poenostavljenje in ujedinjenje srednjega šolstva.

Brezplačnost pouka tudi na višjih srednjih šolah.

Olajšan pristop na visoke šole.

Organizacija šolskega obiska in pošolske izobrazbe.

Spremembe nekaterih učiteljskih naslovov.

je delo v razredu, kjer dela po Fleretovi čitanki. Pokazal je svoj način, ki je ljubeč — in svoj uspeh: deca se igra in vendar dela, misli; deca pride sama do cilja. Kar si otrok sam pridobi, to mu ostane za večno. Pisave so individualne. Koreferentinja tovarišica Kovarčeva je podala nekaj misli o stari metodi. Njene besede so izzevele v tem: vsaka metoda je dobra in prava, ki se po njej pride na lep način do cilja.

Po sklepu zbora se bo vršilo prihodnje zborovanje 6. maja v Strigovi.

K. Mavrič, predsednik. M. Klemenčič, tajnica.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo 18. marca 1933 v Ljubljani. Ob 9. je otvoril tov. predsednik Arrigler zborovanje ter pozdravil vse navzoče. Predavanju sreskega referenta so prisostvovali tudi kandidati in kandidatkinje zadnjega letnika drž. učiteljske ter profesorji istega zavoda gg. Černejeva, Copič in Jeglič.

Kot prva točka dnevnega reda je bilo predavanje sreskega referenta tov. Lukežiča: Pouk v oddelkih s posebnim ozirom na zahteve moderne pouka. Zanimivemu in poučnemu referatu je sledila debata, v katero so posegli učiteljski in nekateri tovariši. Nato je poročal tov. predsednik o organizacijskih zadevah. Nadalje so se prebrali došli dopisi. Z ozirom na dopis glede pisma s strani učiteljskega poslancev in drugim vplivnim osebam za dosego boljših službenih mest se sprejme naslednji predlog.

Toplo pozdravljamo izjave gg. narodnih poslancev, ker nam dajo upanje, da bo vendar enkrat prišel red v način nastavljanja učiteljstva.

Odločno pa moramo ob tej priliki odkloniti očitek nediscipline, kakor da bi učiteljstvo samo bilo krivo teh pisemskih poplav. Uverjeni smo, da bo ta samaobsebi in hitro ponehala, kadar bodo pri premetitvah in namestitvah učiteljstva odločali uradno ugotovljeni razlogi, in pa kadar gg. narodni poslanci načelno ne bodo hoteli za učiteljstvo posredovati.

To sta edini dve možnosti, ki bi onemogočili, oziroma izdatno omejili pritiskanje kljuk. Dokler pa bo možnost za posredovanje dana, je popolnoma naravno, da si bodo gotovo pomagali na ta način.

Nato se je sklenilo, da se bo v doglednem času vršil zbor upraviteljev. Predloge je treba zbrati do 1. aprila in jih poslati tov. Pri-